

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 350/2018-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 31. mája 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošikovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcu Ladislava Orosza a sudcu Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 1, čl. 2 ods. 3, čl. 13 ods. 1 písm. a), čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 59 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podľa čl. 11 ods. 5 Listiny základných práv a slobôd, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 81/2016 a jeho rozsudkom z 30. marca 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. júla 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta

porušenie svojich základných práv podľa čl. 1, čl. 2 ods. 3, čl. 13 ods. 1 písm. a), čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 59 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podľa čl. 11 ods. 5 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 81/2016 (ďalej len „napadnuté konanie“) a jeho rozsudkom z 30. marca 2017.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že Okresný súd Košice II (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom sp. zn. 41 C 504/2015 z 11. novembra 2015 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť Centrálnemu depozitárovi cenných papierov SR, a. s. (ďalej len „žalobca“), istinu v sume 48,99 € a trovy konania v sume 16,50 €.

Krajský súd rozsudkom sp. zn. 9 Co 81/2016 z 30. marca 2017 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) rozsudok okresného súdu potvrdil.

Sťažovateľ k namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, k namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v sťažnosti uvádza:

«Sťažovateľ vo svojich podaniach namietal skutočnosť, že so žalobcom nemá a nikdy nemal podpísanú odplatnú zmluvu o vedení účtu majiteľa cenných papierov a preto mu ani nemohla byť uložená povinnosť platiť „odmenu“ za vedenie účtu majiteľa cenných papierov.

Uvedené argumenty sťažovateľa zostali zo strany Krajského súdu v Košiciach nepovšimnuté...

V kontexte uvedeného sťažovateľ má zato, že Krajský súd v Košiciach v rozsudku sp. zn. 9 Co 81/2016 zo dňa 30. 3. 2017 nedal špecifickú odpoveď na jeho námietky uvedené v jeho podaniach v ktorých tvrdil, so žalobcom nemá a nikdy nemal podpísanú zmluvu

o vedení účtu majiteľa cenných papierov a preto mu nemohla byť uložená ani povinnosť platiť odmenu za vedenie účtu majiteľa cenných papierov.»

Sťažovateľ považuje rozsudok krajského súdu za arbitrárny z „dôvodu vyslovenia prekvapivého právneho názoru“. V sťažnosti uvádza: «Z pohľadu výsledkov konania na súde prvého stupňa odvolací súd založil svoje rozhodnutie „nečakane“ a nepredvídateľne na iných („nových“) dôvodoch než súd prvého stupňa; pričom sťažovateľ v danej procesnej situácii nemal možnosť namietat’ správnosť „nového“ právneho názoru zaujatého až v odvolacom konaní /vid’ napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR z 25. mája 2011, sp. zn. 5 Cdo 24/2011/ preto jeho rozhodnutie je potrebné považovať za prekvapujúce...

... V kontexte uvedeného považuje sťažovateľ rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach za arbitrárne, nakoľko sťažovateľ nemal možnosť namietat’, že vo veci sa nejedná o obchodno-právny vzťah, ale o občianskoprávny vzťah a nemal ani možnosť napr. predložiť rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9 Co/110/2014 zo 08. 07. 2015 v ktorom súd zaujal rozdielne stanovisko ako Krajský súd v Košiciach.»

Sťažovateľ v sťažnosti rozsiahlo argumentuje skutočnosťou, že „v jeho prípade sa jednalo o občianskoprávny vzťah, na ktorý sa vzťahuje ochrana spotrebiteľa“.

Sťažovateľ uvádza, že predpokladom na spoplatnenie vedenia účtu je podanie príkazu na zriadenie účtu na expozitúre centrálného depozitára (jednostranný právny úkon) a následne spísanie zmluvy o zriadení a vedení účtu majiteľa zaknihovaných cenných papierov (dvojstranný právny úkon). Ďalej uvádza: „Účty majiteľov cenných papierov boli zriadené podľa § 58 ods. 1 zákona č 600/1992 Z. z. o cenných papieroch a to bezodplatne, preto ak majiteľ účtu nepristúpil zmluvne k prevádzkovému poriadku, pre majiteľa účtu cenných papierov sa prevádzkový poriadok nestal záväzným.

Z ust. § 173p ods. 1 ZoCp – prechodných ustanovení k úpravám účinným od 31. decembra 2011 vyplýva, že ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy upravené týmto zákonom, ktoré vznikli pred 31. decembrom 2011; vznik týchto právnych

vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 31. decembrom 2011 sa však posudzujú podľa predpisov účinných do 30. decembra 2011.

Z ust. § 173r ods. 1 ZoCp – prechodných ustanovení k úpravám účinným od 10. júna 2013 vyplýva, že ustanoveniami tohto zákona sa od 10. júna 2013 spravujú aj právne vzťahy upravené týmto zákonom, ktoré vznikli pred 10. júnom 2013; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 10. júnom 2013 sa však posudzujú podľa predpisov účinných do 9. júna 2013.

Sťažovateľ má preto zato, že nárok na bezodplatné vedenie účtu majiteľa cenných papierov zostal vzhľadom na citované ustanovenia zákona o cenných papierov zachovaný.“

Sťažovateľ ďalej namieta aj skutočnosť, že určenie výšky odmeny za vedenie účtu majiteľa cenných papierov je v rozpore s dobrými mravmi.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 13 ods. 1 písm. a) a čl. 20 ods. 1 ústavy sťažovateľ cituje judikatúru ústavného súdu a uvádza: *«V nadväznosti na uvedené a vzhľadom na výklad ústavného súdu v bode 21.8 hore citovaného nálezu sťažovateľ má zato, že žalobca ukladá povinnosti majiteľom účtov cenných papierov, o ktorých nemožno vyhlásiť, že by boli ukladané zákonom alebo na základe zákona, čím sa dostávajú do kontradikcie s čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy. Žalobca pri prijatí cenníka služieb nekonal spôsobom, ktorý ustanoví zákon, teda nekonal v súlade s princípom legality vyjadreným v čl. 2 ods. 2 ústavy, ktorý tvorí integrálnu súčasť princípov právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy. Nemožno taktiež opomenúť, že aplikáciou „interného predpisu žalovaného – cenníka služieb „na majiteľov účtov cenných papierov ktorí nepristúpili k prevádzkovému poriadku žalobcu, dochádza k odčerpaniu časti majetku majiteľov cenných papierov ktorí nemajú uzatvorenú zmluvu o pristúpení k prevádzkovému poriadku žalobcu, čím dochádza k neústavnému zásahu do základného práva majiteľov účtov cenných papierov vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 1 dodatkového protokolu.“»*

Sťažovateľ predložil okresnému súdu návrh, aby podľa § 109 ods. 1 písm. b) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) konanie prerušil a podal návrh na zaujatie stanoviska ústavnému súdu. Sťažovateľ uvádza,

že „... zvolený procesný postup okresného súdu /nepredloženie veci ústavnému súdu/ má v danej veci takú intenzitu, ktorá ovplyvnila rozhodnutie vo veci samej.

Z uvedeného dôvodu sťažovateľ tvrdí, že došlo k porušeniu jeho práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie (the right to a fair trial) podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru a práva na účinný prostriedok nápravy podľa § 13 Dohovoru, čl. 1 ústavy, čl. 59 ods. 2 ústavy a čl. 11 ods. 5 listiny.“

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosti „začal konanie o porušení jeho základných práv“ a aby následne vydal nález:

„1/ Krajský súd v Košiciach v odvolacom konaní vedenom pod sp. 9 Co 81/2016 porušil právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie (the right to a fair trial) podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 1 dodatkového protokolu, práva na účinný prostriedok nápravy podľa § 13 Dohovoru, čl. 1 ústavy, čl. 59 ods. 2 ústavy, čl. 11 ods. 5 listiny, čl. 2 ods. 3 ústavy a čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy.

2/ Ústavný súd zrušuje rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9 Co 81/2016 zo dňa 30. 3. 2017 a vec vracia tomuto orgánu na nové prejednanie a rozhodnutie.

3/ Ukladá Krajskému súdu v Košiciach aby vec vedenú pod sp. zn. 9 Co 81/2016 spolu s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9 Co/110/2014 zo dňa 08. 07. 2015 predložil kolégiu Najvyššieho súdu SR na zjednotenie rozhodovacej praxe krajských súdov.

4/ Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie v celkovej výške 3. 500,- eur.

5/ Krajský súd v Košiciach je povinný zaplatiť sťažovateľovi sumu 3 500,- eur do dvoch mesiacov od doručenia nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať taký návrh, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť

skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvozené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07).

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 1 ods. 2 ústavy Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

Podľa čl. 2 ods. 3 ústavy každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

Podľa čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 59 ods. 2 ústavy dane a poplatky možno ukladať zákonom alebo na základe zákona.

Podľa 11 ods. 5 listiny dane a poplatky možno ukladať len na základe zákona.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré stanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Predchádzajúce ustanovenie však nebráni právu štátu prijímať zákony, ktoré považuje za nevyhnutné, aby upravil užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom alebo zabezpečil platenie daní alebo iných poplatkov alebo pokút.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 81/2016 a jeho rozsudkom z 30. marca 2017

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ vo vzťahu ku krajskému súdu namieta arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia a postupu predchádzajúcemu jeho vydaniu.

Pri hodnotení napadnutého rozsudku ústavný súd vychádzal z ustáleného právneho názoru, podľa ktorého rozhodnutie súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 320/2012), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. IV. ÚS 350/09).

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku okresného súdu, ktorý v relevantnej časti uviedol:

„Zo zisteného skutkového stavu a z citovaných zákonných ustanovení súd mal za to, že uplatnený nárok je dôvodný. Vychádzal zo skutočnosti, že medzi účastníkmi konania vznikol záväzkový vzťah podľa ust. § 489 Občianskeho zákonníka na základe inej skutočnosti uvedenej v zákone, ktorou je zriadenie účtu majiteľa cenných papierov v prospech odporcu na základe ust. § 164a ods. ZoCP. Zriadenie účtu majiteľa cenných papierov nie je sporné a je preukázané výpisom zo systému preukazujúceho zriadenie účtu majiteľa. Taktiež Výpisom z účtu mal súd preukázané, že odporca bol v roku 2009 a v roku 2010 majiteľom cenných papierov. Práva a povinnosti účastníkov vyplývali priamo zo zákona a tiež na základe odkazu v ust. § 103 ods. 6 ZoCP boli záväzne vymedzené tiež prevádzkovým poriadkom navrhovateľa. Tento v časti I. článku 16 bod 16.1 stanovoval všeobecnú odplacnosť navrhovateľom poskytovaných služieb (pokiaľ zákon alebo osobitný predpis neustanovoval inak), pričom čo do výšky odplaty odkazoval na Cenník služieb. I predchádzajúca právna úprava(zák. č. 600/1992 Zb.), tak aj ust. § 105 ZoCP vedenie účtu

majiteľa cenných papierov považuje sa službu odplatnú. Odporca bol preto povinný za službu vedenia účtu majiteľa cenných papierov zaplatiť navrhovateľovi odplatu vo výške vyplývajúcej z cenníka služieb navrhovateľa. Čo sa týka ceny služby, i keď cena za službu vedenia majiteľa účtu cenných papierov nebola medzi účastníkmi výslovne dohodnutá, úprava v prevádzkovom poriadku navrhovateľa v spojení s cenníkom služieb, na ktorý prevádzkový poriadok odkazuje, podľa názoru súdu je dostatočný spôsob určenia ceny v zmysle zákona o cenách. Navrhovateľ cenu služieb odporcovi vyfakturoval, ktorú skutočnosť mal súd preukázanú faktúrou č..., splatnou 15. 2. 2010, v sume 1.000,- Sk (33,19 eur) a faktúrou č..., splatnou 28. 2. 2011, v sume 475,99 Sk (15,80 eur). Výpočet špecifikoval nasledovne: výška poplatku za vedenie účtu bola stanovená v závislosti od objemu cenných papierov (súčet súčinov menovitá hodnota x počet kusov cenných papierov pre každú emisiu) evidovaných na účte majiteľa v rozhodnom období. Pri stanovení výšky objemu cenných papierov CDCP vychádza z menovitej hodnoty cenných papierov a počtu cenných papierov. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a vzhľadom na to, že v roku 2009 a 2010 navrhovateľ viedol odporcovi účet majiteľa cenných papierov v zmysle ust. § 105 ZoCP a na základe evidencie zaknihovaných cenných papierov podľa § 99 ZoCP a splnil svoju zákonnú povinnosť, na druhej strane odporca nezaplatil navrhovateľovi odplatu za vedenie účtu majiteľa cenných papierov a faktúry v lehote splatnosti neuhradil, súdu neostávalo nič iné, ako zaviazať odporcu k zaplateniu sumy 48,99 eur na istine tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.“

Krajský súd sa v napadnutom rozsudku stotožnil a argumentáciou žalobcu i argumentáciou okresného súdu a uviedol:

«14. K správnym a výstižným dôvodom uvedeným v rozsudku je potrebné dodať, že žalovaný sa stal majiteľom cenných papierov na základe zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby, na základe privatizácie sa stal majiteľom investičných kupónov (§ 22 cit. zák.).

15. Investičný kupón (ďalej len „kupón“) na účely tohto zákona je cenný papier, na meno, ktorý oprávňuje na kúpu akcií určených na predaj za kupóny. Kupón je neprevoditeľný a práva s ním spojené prechádzajú iba na dediča.

16. Na základe § 56 ods. 1 v spojení s § 57 a § 58 ods. 1 zákona č. 600/1992 Zb. o cenných papieroch Stredisku cenných papierov vznikla povinnosť zriadiť žalovanému účet majiteľa cenných papierov.

17. Podľa § 57 zákona č. 600/1992 Zb. o cenných papieroch evidenciu zaknihovaných cenných papieroch vedie stredisko na účtoch majiteľov cenných papierov a v registri emitentov cenných papierov (ďalej len register).

18. Podľa § 58 ods. 1 stredisko zriadi účet každému, kto sa stane majiteľom zaktivovaného cenného papiera na základe privatizácie s použitím investičných kupónov vykonanej podľa osobitných predpisov.

19. Z vykonaného dokazovania a z obsahu spisu vyplýva, že žalovanému bol zriadený účet majiteľa cenných papierov 25. 4. 1993.

20. Novelou zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných služieb a o zmene a doplnení niektorých zákonov podľa § 105 a § 164a zákona o cenných papieroch bol zriadený žalovanému účet majiteľa cenných papierov.

21. Podľa § 164a ods. 3, 4 a 5 veta druhá zákona o cenných papieroch sa účet majiteľa zriadený podľa doterajších predpisov považuje za evidenciu podľa § 99 ods. 3, ktorú centrálny depozitár vedie za odplatu. Po presunutí cenných papierov z účtu zriadeného podľa doterajších predpisov účet majiteľa zriadeného podľa doterajších predpisov zanikol.

22. Odvolací súd sa stotožňuje s argumentmi žalobcu uvedeným vo vyjadrení k odvolaniu, že účet majiteľa cenných papierov upravuje výlučne § 105 zákona o cenných papieroch, ktorý v bode 5 ustanovuje, že právne vzťahy týkajúce sa účtu majiteľa cenných papierov sa spravujú zákonom o cenných papieroch a Obch. zák., že zákon v uvedenom ust. nerozlišuje medzi majiteľom účtov v závislosti od výkonu podnikateľskej činnosti a priznáva použitie Obch. zák. i v prípade majiteľov účtov – fyzických osôb – nepodnikateľov, že v čase zriadenia účtu žalovaného sa právny vzťah v súvislosti s vedením účtu výslovne spravoval ust. zák. č. 600/1992 Zb. a Obch. zák., pričom vznik právnych vzťahov a nároky z neho vzniknuté pred nadobudnutím účinnosti zákona o cenných papieroch sa posudzujú podľa doterajších predpisov, ak zákon o cenných papieroch neustanovuje inak.

23. Rovnako odvolací súd sa stotožňuje s argumentáciou žalobcu vyjadrenou vo vyjadrení k odvolaniu, že účet majiteľa cenných papierov, ktorý je predmetom sporu je služba, ktorú poskytujú okrem žalobcu aj iné právnické osoby, najmä banky a obchodníci s cennými papiermi, ktorí sú zároveň zo zákona aj členmi žalobcu, že táto služba je upravená výlučne v § 105 zákona o cenných papieroch, na základe ktorého túto službu od účinnosti zákona poskytuje aj žalobca, že z tohto ust. vyplýva žalobcovi povinnosť viesť účty majiteľov cenných papierov a že žalobcovi prináležia aj práva v ňom obsiahnuté, že v prejednávanej spore je potrebné aplikovať zákon o cenných papieroch a Obchodný zákonník, že ide o spoplatnenú službu.

24. Pokiaľ ide o výhrady žalovaného, ohľadom ochrany práv spotrebiteľa a vznesenú námietku premlčania, je potrebné uviesť, že vzťah medzi žalobcom a žalovaným nevznikol na základe zmluvy, že sa na prejednávanú vec nevzťahuje úprava týkajúca sa spotrebiteľských zmlúv, že vzťah medzi stranami sporu vznikol a vyplýva priamo zo zákona o cenných papieroch, ktorý je potrebný aplikovať a ust. Obch. zák.

25. K námietke premlčania nároku žalobcu, je potrebné uviesť, že nárok žalobcu nie je premlčaný. V prejednávanej veci nemožno aplikovať § 100 ods. 1 Obč. zák., ale § 397 Obch. zák., v ktorom je uvedená 4 ročná premlčacia doba. So zreteľom na splatnosť faktúry č. 9000003020 – 15. 2. 2010 na 33,19 eur a faktúry č. 1000001471 – 28. 2. 2011 na 10,00 eur a na dátum podanej žaloby na súde 28. 1. 2014, neuplynula štvorročná premlčacia lehota na uplatnenie nároku žalobcu.

26. Z uvedených dôvodov bolo potrebné rozsudok potvrdiť ako vecne správny.»

Ústavný súd považuje za potrebné predovšetkým uviesť, že predmetom napadnutého konania bol nárok zodpovedajúci nezaplatenej cene za službu vedenia účtu majiteľa cenných papierov, poskytnutú žalobcom sťažovateľovi za rok 2009 a 2010 v celkovej sume 48,99 €.

V danom prípade ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 358/08, IV. ÚS 33/2010, IV. ÚS 431/2012, IV. ÚS 72/2013) vyhodnotil predmet súdneho konania tak, že ide o vec nižšej významnosti (o tzv. bagateľnú vec). Vychádzal z toho, že ak Civilný súdny poriadok vylučuje u bagateľných vecí prieskum rozhodnutí

vydaných druhostupňovými súdmi v mimoriadnom opravnom konaní (podanie dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku v prípade bagateľných vecí je v zmysle § 422 ods. 1 Civilného súdneho poriadku neprípustné), bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov, ktoré sú pre postupy zisťovania skutkového základu sporu a pre jeho právne posúdenie esenciálne. Táto skutočnosť už sama osebe zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenej.

Ústavný súd sa napriek uvedenému oboznámil so sťažnosťou, rozsudkom okresného súdu i napadnutým rozsudkom krajského súdu a konštatuje, že z judikatúry ústavného súdu taktiež vyplýva, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia je taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany a z ktorého musí byť bez ohľadu na to, či sa odvolací (prípadne dovolací) súd stotožní a inkorporuje odôvodnenie rozhodnutí inštančne nižších súdov, zrejme, že sa zaoberal a vyjadril k esenciálnym otázkam vzťahujúcim sa na ním prejednávanú vec a neuspokojil sa bez ďalšieho so závermi inštančne nižších súdov [porov. napr. Helle v. Fínsko, č. 20772/92, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 19. 12. 1997, bod 60; Rajkovič v. Chorvátsko, č. 50943/99, rozhodnutie ESLP o prijateľnosti z 3. 5. 2001, bod 2].

Z už citovaného napadnutého rozsudku krajského súdu vyplýva, že krajský súd dal sťažovateľovi odpoveď na všetky jeho podstatné námietky. Čo sa týka skutkových aj právnych záverov uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu,

nemôže podľa názoru ústavného súdu skutočnosť, že sa sťažovateľ nestotožňuje s právnymi a skutkovými závermi krajského súdu, viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a neznamená ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecných súdov svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu napadnutý rozsudok krajského súdu takéto prvky nevykazuje.

Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre opakovane zdôrazňuje (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010), že právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Ústavný súd považuje za potrebné taktiež uviesť, že námietka sťažovateľa týkajúca sa arbitrárnosti napadnutého rozsudku krajského súdu z dôvodu vyslovenia prekvapivého právneho názoru nemá opodstatnenie.

Tak, ako vyplýva z rozsudku okresného súdu, okresný súd dospel k záveru, že na predmetný vzťah je potrebné aplikovať § 105 ods. 5 zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o cenných papieroch“) a uviedol: *„Podľa ust. § 105 ods. 5 ZoCP, právne vzťahy medzi členom, ktorému bol účet majiteľa zriadený a centrálnym depozitárom a právnym vzťah medzi členom a majiteľom takéhoto účtu sa spravujú týmto zákonom a Obchodným zákonníkom.*

Podľa ust. § 261 ods. 1, ods. 2, ods. 6 a ods. 7 Obchodného zákonníka, táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejme s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti. Touto časťou zákona sa spravujú takisto záväzkové vzťahy medzi subjektom verejného práva, ak sa týkajú

zabezpečovania verejných potrieb alebo vlastnej prevádzky a podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti. Touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy: a) medzi zakladateľmi obchodných spoločností, medzi spoločníkom a obchodnou spoločnosťou, ako aj medzi spoločníkmi navzájom, pokiaľ ide o vzťahy týkajúce sa účasti na spoločnosti, ako aj vzťahy zo zmlúv, ktorými sa prevádza podiel spoločníka, medzi štatutárnym orgánom alebo členom štatutárnych a dozorných orgánov spoločnosti a obchodnou spoločnosťou, ako aj vzťahy medzi spoločníkom a obchodnou spoločnosťou pri zariadovaní záležitostí spoločnosti a záväzkové vzťahy medzi prokuristom a spoločnosťou pri výkone jeho poverenia, b) medzi zakladateľmi družstva a medzi členom a družstvom, pokiaľ vyplývajú z členského vzťahu v družstve, ako aj zo zmlúv o prevode členských práv a povinností, záväzkové vzťahy medzi členom štatutárneho orgánu a kontrolným orgánom družstva a záväzkové vzťahy medzi prokuristom a družstvom pri výkone jeho poverenia, c) z burzových obchodov a ich sprostredkovania (§ 642) a ďalej z odplatných zmlúv týkajúcich sa cenných papierov, d) zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho časti (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení veci (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708), a zmluvy o vkladovom účte (§ 716), e) z bankovej záruky (§ 313), z cestovného šeku (§ 720) a sľubu odškodnenia (§ 725). Touto časťou zákona sa spravujú aj vzťahy, ktoré vznikli pri zabezpečení plnenia záväzkov v záväzkových vzťahoch, ktoré sa spravujú touto časťou zákona podľa predchádzajúcich odsekov, ako aj záložné právo k nehnuteľnostiam pri zabezpečení práv spojených s dlhopismi a záložné právo k cenným papierom v rozsahu ustanovenom osobitným zákonom...“

Z citovanej relevantnej časti rozsudku okresného súdu sú bezpochyby zjavné právne úvahy okresného súdu vo veci sťažovateľa a podradenie vzťahu medzi sťažovateľom a žalobcom pod uvedenú zákonnú úpravu, s ktorou sa už krajský súd v napadnutom rozsudku iba stotožnil, pričom reagoval aj na námietku premlčania, ktorú sťažovateľ vzniesol.

K sťažovateľom prezentovanej argumentácie rozdielnej judikatúry krajských súdov ústavný súd uvádza, že mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov a suplovať právomoc, ktorá je podľa § 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) zverená najvyššiemu súdu, keď mu okrem iných priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (m. m. I. ÚS 17/01).

Na iné právne hodnotenie a zmenu právnych názorov všeobecných súdov utváraných pri ich zákonných postupoch ústavný súd nie je oprávnený. Ústavný súd je oprávnený aj povinný posúdiť prípadnú neústavnosť konania alebo rozhodovania všeobecných súdov, t. j. či v konaní pred nimi nedošlo k porušeniu ústavnoprocených princípov (čl. 46 až čl. 50 ústavy) alebo či ich rozhodnutia nie sú svojvoľné. Takto vymedzená právomoc ústavného súdu však nemá za následok vznik oprávnenia a povinnosti prehodnocovať právne názory všeobecných súdov, ku ktorým tieto súdy dospeli na základe výkladu a používania zákonov (podobne aj I. ÚS 21/98, IV. ÚS 110/03).

Nad rámec uvedeného ústavný súd ešte poznamenáva, že sa vôbec nezaoberal argumentáciou sťažovateľa o námietke nepredloženia jeho veci v zmysle § 109 ods. 1 OSP ústavnému súdu z dôvodu, že uvedený procesný postup, a teda „*nepredloženie veci ústavnému súdu*“, zvolil v napadnutom konaní okresný súd, pričom sťažovateľ (kvalifikovaný právny zástupca – advokát, pozn.) v petite jasne vymedzil predmet konania na ústavnom súde ako porušenie označených práv postupom krajského súdu v konaní sp. zn. 9 Co 81/2016, a nie aj postupom okresného súdu.

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vo veciach zanedbateľného významu prichádza do úvahy len v celkom výnimočných prípadoch, v ktorých došlo k porušeniu základných práv alebo slobôd v mimoriadne závažnom rozsahu [intenzite (IV. ÚS 414/2010, IV. ÚS 79/2011, IV. ÚS 251/2011)]. Posudzovaná vec vzhľadom na už uvedené,

nedosahuje v danom konkrétnom prípade intenzitu predstavujúcu možnosť vyslovenia porušenia sťažovateľom označených práv.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že vo veci sťažovateľa nie sú podľa jeho doterajšej judikatúry splnené podmienky na poskytnutie ústavnej ochrany, a preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 1, čl. 2 ods. 3 ústavy, čl. 13 ods. 1 písm. a), čl. 59 ods. 5 ústavy, čl. 11 ods. 5 listiny, čl. 13 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu

Pokiaľ sťažovateľ namieta porušenie základných práv zaručených v čl. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, ústavný súd dáva do pozornosti svoju stabilizovanú judikatúru, v ktorej zdôrazňuje, že čl. 1 ods. 1 a 2 a čl. 2 ods. 2 ústavy majú charakter ústavného princípu, ktorý sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy. Toto ustanovenie ústavy je vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o porušovaní základných práv a slobôd garantovaných ústavou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ak ústavný súd nedospeje k záveru, že boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa, neexistuje ani dôvod na vyslovenie porušenia označeného ustanovenia ústavy (m. m. IV. ÚS 119/07).

Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 13 ods. 1 písm. a) a čl. 59 ods. ústavy a čl. 11 ods. 5 listiny a čl. 1 dodatkového protokolu, ústavný súd uvádza, že keďže ústavný súd nepovažuje skutkové a právne závery krajského súdu za arbitrárne ani za zjavne neodôvodnené, skutočnosti, ktoré sťažovateľ uviedol vo svojej sťažnosti, nesignalizujú, že by bolo možné po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie prijať záver o porušení uvedených základných práv napadnutým rozsudkom krajského súdu.

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru ústavný súd uvádza, že z judikatúry ESLP (napr. rozhodnutie vo veci Silver a ostatní proti Spojenému kráľovstvu z 25. 3. 1983, Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 27. 4. 1988, séria A č. 131) zjavná spätosť práva zaručeného čl. 13 dohovoru s inými právami zaručenými dohovorom (a teda aj s právom zaručeným čl. 6 ods. 1 dohovoru).

Vzhľadom na skutočnosť, že sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 bola odmietnutá ako zjavne neopodstatnená, ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa aj v časti namietaného porušenia práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru ako zjavne neopodstatnenú.

II.3 K namietanému porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov postupom krajského súdu v napadnutom konaní

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už v sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred jej podaním (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu týchto práv nečinnosťou tohto súdu v čase doručenia sťažnosti nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo

zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou ESĽP (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

Z príloh pripojených k sťažnosti vyplýva, že konanie vedené pred krajským súdom pod sp. zn. 9 Co 81/2016 bolo v merite veci skončené rozsudkom z 30. marca 2017, ktorý bol sťažovateľovi doručený 26. júna 2017.

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v napadnutom konaní sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. júla 2017, t. j. v čase, keď konanie bolo v merite veci skončené, a teda v čase, keď krajský súd už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvňovať priebeh konania, prípadne prietahy v ňom. Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že k namietanému porušovaniu v sťažnosti označeného práva na uvedenom skutkovom základe v čase podania sťažnosti postupom okresného súdu už nemohlo dochádzať, a preto sťažnosť aj v tejto časti v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. mája 2018